

Dzywnô przigòda w piãknëch Juszkach

Kasza

Kaszka baro długò żdała na ùrlop swòjich starszich, chtërny wiedno mają fùl robòtë. Tak pò pròwdze dzéwczã ju òd zëmë mësłało ò òdpòczinkù kòl kaszëbskich jezór. Latos planowelë pòjachac do Wdzydz. Òkòzało sã równak, że Hana, mëmka Kaszci, mùszi przëszëkòwac nowi wëstòwk w mùzeùm, w jaczim je kùstoszã. Ùrlop òstòt przesëniãti. Nie bãdze kapaniò sã w jezorze, spłëniãcò czòłnama i szpacérów pò Etnograficznym Parkù we Wdzydzach, gdzie dzéwczã planowało zrobic czile òdjimków do swòjégò bloga. Nòprzòd bëło ji baro smùtno, pózni kãsk sã pògòdzëła z tim lëchim wiadłã, jaż jednegò rena zaswiécył parmién nòdzeji...

– Mùszã pòzëczëc ksążkã òd mòji drëszczy, chtërna mieszkò w **Juszkach kòl Kòscérznë**. Jedzë ze mnã, Kaszka. Mòżesz tam zrobic wiele snòżich òdjimków. To baro pësznò wies. Niejedny gòdają, że wëzdrzi kãsk jak skansen. Je nawet wpisónò na lëstã zabëtków jakno „**zespół ruralistyczny**” – zabédowała mëmka.

– Jaczi zespół? Mëmko, nie rozmiejã! – rzekła zdzëwionò Kaszka, pòtikającë sztëczk chléba.

– Ruralistyczny. **Ruralistika to je nòuka, jakò zajimò sã planowanim wiesczégò rëmù**. Pò łacëznie słowò ruralis òznòczò „wieskòsc, cos wiesczégò”. A ùrbanistika zajimò sã planowanim rëmù w miastach – tłómaczëła mëmka.

Hana,
mëmka Kaszci

Kaszka mùszała to przemëslec. Bòjała sã, że to bãdze baro pòwòznò i mało czekawò rëza. Zdecydowała sã dopiërze tedë, czej mëmka wespółnała, że w Juszkach je téz jezoro, w jaczim dô sã kãpac. Pòmësłała, że to mòże bëc lubczy dzëń.

Hana z Kaszkã minãłë Kòscérznã, pózni przejechałë czile zakrãtów lasowi drodżi i dojechałë do Juszków. Drëszka Hanë, Marta, pòwitała je stojącë na progù swòji stòri chëczë. Bùdink wëzdrzòł jak ze stòrëgò filmù. Mòtë òkna, nisczé dwiërze, dak ze strzënë. Przed nim pëszny kwiatowi ògard, a w nim stojała kaplëczka. Nie bëło w ni równak niżòdny sztaturczy.

– Co sã stało ze swiãtim Nepòmùkã? – zapëtała zdzëwionò Hana.

– Zdżinał! Chtos gò sobie wzał, a tak pò pròwdze to ùkradł – òdpòwiedzała zajisconò Marta. – Ròczã waju do bëna. Zrobiã kawã i òpòwiém ò tim przikrim wëdarzenim.

Òbédwie drészczì rëgnãta w stronã dwiërzów.

- Jô w tim času òbezdrzã so òkòlé. Mòže zrobiã czile òdjimków
- rozsãdzëta Kaszka.

- Òbzërajãcë najã wies, gwës pòtkòsz Tolã, mòjã córkã. Bez problemù jã pòznòsz. Mò jasné krãconé włosë, a w ùszach zaùsznice, co wëzdrzã jak pióra. Wanozi gdzes òd rena. Jak jã nalézesz, to przëprowadzë do naju. Jô ùpiekta z leznoscë wajégò przëjazdu bëlny młòdzowi kùch z jagòdama.

Jidãcë szpacërã przez wies, Kaszka pòdzëwiała bùdinczi, jaczi w wikszoscë szlachòwałë za chëczã Martë. Drzewiané i krëtë strzëną. Niejednë bëłë stòré. Wierã zbùdowelë je na zòczãtkù XX wëkù. Jinszë pòstawilë na mòdło tëch zabëtkòwëch. Kòl samégò wjazdu do Juszków je stòrò szkòła zbùdowónò z cëgłë. Nalazta téz jinë kaplëczczì. W nich bëłë rzezbë Matczì Bòsczi. Zatrzymała sã kòl jedny z nich i robiã òdjimczì. Wtim w kadr weszto jaczës dzëwczã z piórã w ùszach. „To gwës Tola” – zmerkała Kaszka.

Tola

- Brëkùjã twójégò aparatu. Mùszã zrobic czile òdjimków. Abò pòj ze mnã. Pòmòzësz mi! – chwëcëta Kaszkã za rãkã i pòcygnãta za sobã.

- Ò co cë jidze? Co to mò znaczëc? Nawetka jes sã nie przedstawiã...

- Jô jem Tola – òdpòwiëdzãta chùtkò. – Terò mùszimë bëc cëchò. Ni mòzëmë gò spłòszëc. Jem gwës, że to òn. Złapiã gò na gòrãcym ùczinkù – gòdała Tola.

Dzëwczãta schòwałë sã w krzãch i zdrzãłë na jednégò knòpa, chtëren próbòwòł zakrëc cos gałãzãma. Kaszka wcyg nie rozmiãta, co tak pò pròwdze tuwò robiã, ale chùtkò zmerkała, że mùszì zrobic mù òdjimk.

- Òddòj gò! Kradzëlo! – Tola wëskòczëta zeza krzów, a Kaszka pònëkała za niã.

- Dòjta mië pòkù! Co mòm wama òddac? – bronit sã knòp.

- Sztaturkã swiãtégò Nepòmùka! Më widzãłë, jak tã jã tam chòwòł. Mómë zrobioné òdjimczì! – krzëczãta Tola.

Nieznóny knòp nie rozmiòł sã òbronic. Wëcygnãł z czeszeni kùwertã z òdjimkã rasowégò psa i lëst. Zaczãł sã tłomaczëc.

- Na ti fòtografii widzyta tósza mòji starëszczy. Je òn baro wòrtny. Mòji starëszkòwie wëjachelë na dwa dni, a jò miòł sã nim zajimac, ale jednegò razu pies zdżinął. Pòzni przed chëczą jò nalòzł lëst. Chtos napisòł, że jak ùkradnã szturkã, to mie gò òddadzą. Kaszka przëzërała sã òdjimkòwi, jaczi dostała òd młòdegò „kradëlca” i wtim rzekła:

- Wiém, gdzie je terò tósz twòji starëszczy. Pòznòwóm ten mòl. **Je to kòlegiata w Kartuzach.**

Dzëwczãta wzãłë ze sobã knòpa, chtëren pòwiedzòł, że sã zwie Jakùb, i pònëkatë dodóm, do Martë i Hanë, żebë rzeknãc jima ò swòjim òdkrëcym. Nalazłë ju szturkã Nepòmùka, terò mùszã ùretac psa. Mùszãłë tej pòjachac do Kartuz...

